

HELYI TANTERV A 27/1998. (VI. 10.) MKM RENDELET 1. SZÁMÚ MELLÉKLETE ALAPJÁN, A 2011/2012. TANÉVTŐL KIFUTÓ RENDSZERBEN MEGVALÓSULÓ KÉPZÉSBEN

1.1 Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

A követelmény szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

E célok érdekében a tantervi program és óraterv az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő képzésre is (választható tárgyak).

A követelmény és tantervi program határozza meg azon kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van.

2.1 Az alapfokú művészetoktatás követelményrendszerének értelmezése

A helyi tanterv a teljesítendő, elvárható követelmények tartalmát, mélységét az egyes szakaszok végére tervezi. A követelmények az alapfok és a továbbképző évfolyam befejezésére írják elő a tanulóktól elvárható alapvető tudást. Ezzel lehetőséget kívánunk adni a tanulók tudásának elmélyüléséhez, az egyéni fejlődési különbségek, gyorsabb vagy lassúbb tanulási tempó figyelembevételéhez.

A tantervi program a nélkülözhetetlen ismeretek megértésére, feldolgozására, rendszerezésére, kellő elsajátítására, s ezzel párhuzamosan azok alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulóknak az ismeretek eredményes alkalmazását lehetővé tevő jártasságait, készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni úgy, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg a követelményszinteket.

A követelmények az egyes tanszakokon az adott szakaszokban (alapfok, továbbképző) a tanulók elérendő tudását, készségszintjét határozzák meg. A szintek eléréséhez a helyi tantervekben a rugalmasság és differenciálás elvét célszerű érvényesíteni.

Természetesen a követelmények és a tananyag elválaszthatatlan egységet alkotnak, egymást erősítve eredményeznek tartós, hatékony tudást.

Az ellenőrzés, értékelés folyamatának alapjait is a két szakasz végére elérendő követelmények határozzák meg.

3.1 A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia fejlesztése, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
 A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
 A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
 A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
 A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
 A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
 Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.
 A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
 A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
 A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
 A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
 A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
 Az amatőr zenekarokban, kamaragyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

3.2 Az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei

Az egyes tanszakok, azon belül az egyes tantárgyak fejlesztési követelményeit részletesen tartalmazza az Oktatási és Kulturális Minisztérium felkérésére írt alapfokú zeneiskolai tanterveket tartalmazó kiadvány, melyeket iskolánk nevelőtestülete a nevelés során továbbra is használni, az abban foglaltakat alkalmazni kívánja.

4.1 A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

4.2 Klasszikus zene

Hangszeres tanszakok: zongora, ütő, hegedű, gordonka, trombita, kürt, harsona, gitár, harmonika, klarinét, fuvola, szaxofon, furulya,

Elmélet tanszak: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

Vokális tanszak: magánének

Egyéb tantárgyak: zenekar, kórus

Egyéb tanszak: kamarazene.

Az intézményben kórus tárgy szervezhető.

Képzési idő:

(Megjegyzés: az évfolyamszámok magukba foglalják az előképző, alapfok és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első számjegye az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelöli.)

„A” tagozaton

2+10 évfolyam (furulya, fuvola, trombita, ütő, gitár, zongora, harmonika, hegedű, gordonka)

2+8 évfolyam (klarinét, kürt, harsona,)

2+6 évfolyam (szaxofon,)

1+6 évfolyam (magánének)

„B” tagozaton

A "B" tagozat zárójeles számai az "A" tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. "B" tagozatra a növendéket az alapfok 2-dik évfolyamától javasolt irányítani.

(3)+9 évfolyam (furulya, fuvola, trombita, ütő, gitár, harmonika, zongora, hegedű, gordonka)

(3)+7 évfolyam (klarinét, kürt, harsona,)

(3)+5 évfolyam (szaxofon,)

□ 5 évfolyam (magánének)

Elmélet és egyéb főtanszakok

"A" tagozaton

2+10 évfolyam (szolfézs)

4 évfolyam (kamarazene)

"B" tagozaton

(5)+7 évfolyam (szolfézs főtanszak)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az adott tanszakokon az óratervet az évfolyamok számának megfelelően kell érteni.

Főtárgy:

- hangszeres és magánének tanszakok (egyéni)
- elméleti és kamarazenei tanszakok (csoportos)

Kötelező tárgy:

- szolfézs
- zongora (adott tanszakok óratervének megfelelően)
- Kötelező hangszer (az alapfokú évfolyamokon főtárgyként tanult hangszer kamarazene tanszakon)

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom,
- gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tárgy: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, népzene.

Zenei ismeret: a szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, tantárgyak tantervi programjai alapján, mint együttes műveltségi terület, önálló zenei alapismereteket tartalmazó helyi tanterv készíthető.

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve, zongora, gitár, harmónika) és magánének főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

5.1 A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- évfolyamig 5 perc
- 2–3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1–2. évfolyamon 10 perc
- 3–4. évfolyamon 15 perc
- 5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy: a képzési ideje minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5–10. évfolyamig

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától egy vagy két foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)
- hangszer minimum 2x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2–8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus: minimum 2x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

Hangszeres tanszakon

„A” tagozaton (minimum)

- évfolyamig 5 perc
- évfolyam 10 perc
- évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- évfolyam 10 perc
- évfolyam 15 perc

- évfolyamtól 20 perc

Magánének tanszakon

„A” tagozaton minimum 20 perc

„B” tagozaton minimum 30 perc

Kötelező tárgy: a képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy, „A” tagozaton az 5. évfolyamtól:

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2–8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus: minimum 2x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámait figyelembevétele mellett a tanuló más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

6.1 A felvételi eljárás módszerei, átvétel másik iskolából, a magasabb évfolyamra lépés feltétele

Az iskolába jelentkező tanulók felvételi meghallgatáson vesznek részt. Ennek célja, hogy megismerjük a jelentkezők alapvető képességeit, készségeit, a választott szakra való alkalmasságot, adottságot, érettséget.

A felvételi meghallgatás anyaga:
beszélgetés, a motiváció megismerése
éneklés (választott dal és visszhang)
ritmuskészség vizsgálata

A beszélgetés során váljon ismertté a jelentkező motivációja, értelmi, érzelmi fejlettsége, oldottsága. A zenei feladatok megoldása során vizsgálandó az előforduló hibák, tévesztések javítási készsége.

A felvételi meghallgatást az adott tanszak vezetője irányítja, a tanszak tanárainak bevonásával. A meghallgatás végeztével írásban tesz javaslatot az igazgatónak a felvételre, ill. az elutasításra vonatkozóan. Az elutasítást mindig indokolni kell írásban.

Átvételre jelentkezőknél az eddig megszerzett tudást kell bemutatni, melynek alapján a bizottság javaslatot tesz az átvételre és az osztályba sorolásra.

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki a helyi tantervben foglalt követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítette. Az egyes tárgyak minimális követelményeit a helyi tanterv egyes tantárgyi programjai tartalmazzák részletesen.

7.1 A tanulói teljesítmény ellenőrzése, mérése, értékelése, minősítése

1. Az értékelés rendszere:

A tanulókat életkoruknak megfelelően, *szövegesen értékeljük:*

- Az előképző évfolyamon és első osztályban félévkor
- Számjeggyel és szövegesen értékeljük a tanév végén.
- Minden további évfolyamon és minden tantárgyból a Köznevelési törvénynek megfelelően érdemjegyeket alkalmazunk.

2. Az értékelés célja:

- visszajelzés a tanár és a tanuló közös munkájáról
- a tanulói teljesítmény viszonyításának alapja

3. Helye és módszerei a tanítás folyamatában:

- rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órán
- egy-egy témakör lezárásakor, hangversenyek után szóban
- féléves, év végi összegzéskor (értesítő, bizonyítvány)

4. Súlypontok:

- a továbbhaladáshoz szükséges anyag ismerete, értelmezése, gyakorlati alkalmazása
- az oktatás eredményeként kialakult képességek, készségek ellenőrzése
- a továbbhaladás feltételeként az előírt minimum ellenőrzése
- az önálló feladatmegoldásra nevelés eredményének ellenőrzése

5. A minősítés, értékelés fokozatai:

- 5 (jeles), a tantervi követelményeknek kifogástalanul tesz eleget, ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt képes alkalmazni, önállóan végez feladatot, A technikai és művészi követelményeknek magas szinten tesz eleget
- 4 (jó), a követelményeknek megbízhatóan, jól tesz eleget, kis segítséggel képes az önálló feladatmegoldásra, a tananyag alapvető részeit jól tudja, ismereteit különösebb nehézség nélkül alkalmazza.
- 3 (közepes), a követelményeknek változóan képes eleget tenni, de segítséggel, útmutatással képes azt elsajátítani. A feladatok megoldásában problémákkal küzd, gondos gyakorlással és tanári segítséggel azonban megoldja azt.
- 2 (elégséges), a követelményeknek csak a minimális szinten tesz eleget, önálló feladatra nem, vagy csak jelentős segítséggel és bizonytalanul képes. Az önálló gyakorlás túlzott nehézséget jelent számára.
- 1 (elégtelen), a követelményeknek nem tud eleget tenni, önálló gyakorlását nem képes megoldani, még rendszeres segítség nyújtása mellett sem.

A szorgalom értékelése:

- 5 (példás), tanulmányi munkája céltudatos, figyelmes, pontos. Közösségi tevékenysége példamutató. A tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon érdeklődő, kezdeményező.
- 4 (jó), tanulmányi munkája gondos, igyekvő. Közösségi alkalmakon részt vesz. A tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon érdeklődő, a kijelölt feladatokat, alkalmakat figyelemmel kíséri. Igazolatlanság mulasztása nincs.
- 3 (változó), tanulmányi munkája rendszertelen, figyelmetlen, pontatlan. Közösségi alkalmakon csak ritkán, vagy nem vesz részt. Igazolatlanságainak száma magas, igazolatlan hiányzása van.

- 2 (elégséges), tanulmányi munkája hanyag, figyelmetlen. Felkészülése felületes, gyakorlása rendszertelen, az iskolai alkalmak nem érdeklik, motivációja igen alacsony. Hiányzásai meghaladják a tanév során a 30 igazolt órát, igazolatlan mulasztása is jelentős számú, de nem éri el a 10 órát.

8.1 Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

1. Hangszerek:

A tanítás során használt hangszereknek és tartozékaiknak olyan állapotban kell lenniük, hogy a tanuló oktatását, fejlődését a hangszer elhasználódásából adódó hibák ne akadályozzák. A javítás szükségességének felmérése a szaktanárok feladata. Megoldásához segítséget nyújtanak a tanszakvezetők, valamint az iskolavezetés.

2. Kották, tankönyvek kiválasztása:

Legyen a tanárok számára hozzáférhető minél több olyan szakirodalom, amely a pedagógiai munkát segíti. Lehetőség szerint be kell szerezni mindazt a kottaanyagot, amellyel a tanítási órákon foglalkozhatnak. (Kötelező és ajánlott, írott és hangzó zeneirodalom, videó anyag.)

A kották és tankönyvek minősége tartós legyen, hogy több éven keresztül és több tanár, ill. tanuló is használhassa.

3. Hangzó és vizuális oktatási anyagok:

A CD- és videó-tárat a tantervekhez kapcsolódó legfontosabb zeneirodalmi alkotások folyamatos fejlesztésével szükséges gyarapítani. A felvételek együttesen szolgálják a pedagógiai és hagyományápolási feladatokat.

Az oktatást segítő eszközök, segédletek, taneszközök megfelelő fejlesztésével a szülők többletkiadásai is csökkenthetőek. A könyvtárat a tanulók és tanárok számára nyitottá, hozzáférhetővé kell tenni, melyről az iskolai könyvtárhasználat rendje ad útmutatást.

9.1 Az iskola helyi tantervének tantárgyi programjai

A tantárgyi programok a Művelődési és Közoktatási Minisztérium gondozásában, a Romi-Suli Kiadó kiadásában jelentek meg mintatantervekként.

Főszerkesztő: Dr. Szüdi János

Sorozat szerkesztő: Dr. Szűcsné Hobaj Tünde

Alkotó szerkesztő: Kovács Brigitta

A tantárgyi programokat a tanszakok tanárai megvitatták és bevezetését elfogadták.

10.1 Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga tartalma és szervezése.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga tartalma és szervezése a 27/1998-as rendeletben foglaltaknak és a 2011/1012-es tanévtől bevezetendő új Helyi Tantervben szabályozottaknak megfelelően történik.

Tartalom

1.1 Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja	1
2.1 Az alapfokú művészetoktatás követelményrendszerének értelmezése	1
3.1 A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	1
3.2 Az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei	2
4.1 A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai	2
4.2 Klasszikus zene.....	2
5.1 A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések.....	4
6.1 A felvételi eljárás módszerei, átvétel másik iskolából, a magasabb évfolyamra lépés feltétele	5
7.1 A tanulói teljesítmény ellenőrzése, mérése, értékelése.....	6
8.1 Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	7
9.1 Az iskola helyi tantervének tantárgyi programjai	7
10.1 Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga tartalma és szervezése.	7